

ФИЗИКАЛНА МЕДИЦИНА РЕХАБИЛИТАЦИЯ

ГОДИНА XII
ISSN – 1312-0417

ЗДРАВЕ

БРОЙ 4/2013

PHYSICAL MEDICINE REHABILITATION HEALTH Vol 12 №3/2013

OFFICIAL JOURNAL OF

**ASSOCIATION OF PHYSICAL
MEDICINE & REHABILITATION**

MEMBER OF

ESPRM

European Society of
Physical & Rehabilitation Medicine

PRM SECTION AND BOARD OF

**EUROPEAN UNION OF
MEDICAL SPECIALISTS**

**ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА
АСОЦИАЦИЯ ПО ФИЗИКАЛНА МЕДИЦИНА И РЕХАБИЛИТАЦИЯ**

ФИЗИКАЛНА МЕДИЦИНА РЕХАБИЛИТАЦИЯ ЗДРАВЕ

ГОДИНА XII
ISSN – 1312-0417

БРОЙ 4/2013

PHYSICAL MEDICINE REHABILITATION HEALTH

ГЛАВЕН РЕДАКТОР: доц. д-р Марин МАРИНКЕВ
EDITOR in CHIEF: Assoc. Prof. Marin MARINKEV

ЗАМ. ГЛАВЕН РЕДАКТОР: проф. д-р Елена ИЛИЕВА
ASSOC. EDITOR: Prof. Elena ILIEVA

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ / EDITORIAL COUNCIL:
доц. д-р Асен АЛЕКСИЕВ, доц. д-р Иван ЧАВДАРОВ, д-р Любина ВЕСЕЛИНОВА /секретар/
Assoc. Prof. Assen ALEKSIEV, Assoc. Prof. Ivan CHAVDAROV, Dr. Lyubina VESSELINOVA /secretary/

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ / EDITORIAL BOARD:
Почетни членове: проф. д-р Иван АНГЕЛОВ, проф. д-р Стоян ГАТЕВ,
проф. д-р Димитър КОСТАДИНОВ, доц. д-р Тодор КРАЕВ, доц. д-р Стамат СТАМАТОВ
Emeritus Members: Prof. Ivan ANGELOV, Prof. Stoyan GATEV, Prof. Dimitar KOSTADINOV,
Assoc. Prof. Todor KRAEV, Assoc. Prof. Stamat STAMATOV

Редовни членове / Members:

д-р Татяна АНГЕЛОВА	Dr. Tatyana ANGELOVA
доц. д-р Георги ГЕОРГИЕВ	Assoc. Prof. Georgi GEORGIEV
проф. д-р Младен ГРИГОРОВ	Prof. Mladen GRIGOROV
доц. д-р Марина ДИКОВА	Assoc. Prof. Marina DIKOVA
проф. д-р Андрей ЙОТОВ	Prof. Andrey IOTOV
проф. д-р Ивет КОЛЕВА	Prof. Yvette KOLEVA
доц. д-р Коста КОСТОВ	Assoc. Prof. Kosta KOSTOV
проф. д-р Иван МИЛАНОВ	Prof. Ivan MILANOV
доц. д-р Яна ПЕТРОВСКА	Assoc. Prof. Yana PETROVSKA
проф. д-р Рашо РАШЕВ	Prof. Rasho RASHEV
доц. д-р Майя РЯЗКОВА	Assoc. Prof. Maiya RYAZKOVA
доц. д-р Тодор ТОДОРОВ	Assoc. Prof. Todor TODOROV
проф. д-р Тройчо ТРОЕВ	Prof. Troycho TROEV
доц. д-р Владимир ХРИСТОВ	Assoc. Prof. Vladimir CHRISTOV

Prof. Alain DELARQUE, Prof. Calogero FOTI, Prof. Franco FRANCHIGNONI,
Prof. Alessandro GIUSTINI, Prof. Christoph GUTENBRUNNER, Prof. Marta IMAMURA,
Prof. Zeki KARAGULLE, Prof. Crt MARINCEK, Prof. Xanthi MIHAIL,
Prof. Guy VANDERSTRAETEN

АДРЕС: София, 1618 бул. „Овча купел” 2-в, тел.: +35929555273, факс: +35928553023
Банкова сметка – ЮРОБАНК И ЕФДЖИ, клон-1 София, IBAN: BG85BPBI79401046711201; BIC: BPBIBGSF
www.bgsprm.com; e-mail: office@bgsprm.com

Печат: ПРИМА ПРИНТ ЕООД, СОФИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ		CONTENT	
Година XII, Брой 4 / 2013 г.		2013 Volume 12, Issue 4	
ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ VII КОНГРЕС ПО ФИЗИКАЛНА И РЕХАБИЛИТАЦИОННА МЕДИЦИНА – Т. Ангелова	3	REVIEW OF THE OUTCOMES OF THE 7 TH PHYSICAL AND REHABILITATION MEDICINE CONGRESS– Т. Ангелова	3
Обзори		Reviews	
ОСТЕОАРТРОЗА И КАЧЕСТВО НА ХРУЩЯЛА– ДОСТИЖЕНИЯ, НОВИ ТЕХНОЛОГИИ, НОВОВЪЗНИКНАЛИ ВЪПРОСИ И НЕРЕШЕНИ ПРОБЛЕМИ – Зл. Коларов, Р. Несторова	4	OSTEOARTHRITIS AND QUALITY OF CARTILAGE: ACHIEVEMENTS, NEW TECHNOLOGIES, NEWLY RAISED QUESTIONS AND UNSOLVED PROBLEMS – Zl. Kolarov, R. Nestorova	4
Оригинални статии		Original articles	
СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ МЕЖДУ ЕЛЕКТРОАНАЛГЕЗИЯ СЪС ИЛИ БЕЗ ЛЕКАРСТВЕНА ЙОНОФОРЕЗА ПРИ ЕКЗАЦЕРБИРАНА ЛУМБОСАКРАЛНА БОЛКА – А. Алексиев	11	COMPARATIVE ANALYSIS BETWEEN ELECTRO-ANALGESIA WITH OR WITHOUT IONTOPHORESIS IN EXACERBATED LOW BACK PAIN - A. Aleksiev	11
За практиката		In terms of practice	
ПРИЛОЖЕНИЕ НА GUNA МАГНИТОФОРЕЗА ПРИ БОЛНИ С ГОНАРТРОЗА – Т. Ангелова, М. Стойчева, Е. Михова, Д. Берчева, В. Димитрова	18	APPLICATION OF GUNA-MAGNETOPHORESIS WITH PATIENTS SUFFERING FROM GONARTHROSIS – Т. Angelova, Е. Mihova, D. Bercheva, M. Stoycheva, V. Dimitrova	18
КЛИНИЧНО ПОВЛИЯВАНЕ НА ОСТЕОПОРОТИЧНИ СЪСТОЯНИЯ СЪС СЕЛЕКТИВНА УЛТРАВИОЛЕТОВА ТЕРАПИЯ – Л. Веселинова	22	CLINICAL IMPACT OF SELECTIVE ULTRAVIOLET THERAPY ON OSTEOPOROTHIC CONDITIONS – L. Vesselinova	22
Курортология		Resortology	
ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРОФИЛАКТИКА И РЕХАБИЛИТАЦИЯ НА ДИАБЕТНАТА ПОЛИНЕВРОПАТИЯ В КУРОРТА ПОМОРИЕ – А. Грозева, М. Стойчева	28	OPPORTUNITIES FOR PREVENTION AND REHABILITATION OF DIABETIC POLYNEUROPATHY IN THE RESORT OF POMORIE – A. Grozeva, M. Stoicheva	28
Информационен дневник		Information journal	
IN MEMORIAM	31	IN MEMORIAM	
Редакционни		Editorials	
ИЗИСКВАНИЯ КЪМ АВТОРИТЕ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА МАТЕРИАЛИ ЗА ОТПЕЧАТВАНЕ	32	REQUIREMENTS TO THE AUTHORS FOR SUBMITTING MATERIALS FOR PUBLISHING	32

IN MEMORIAM**о.з. полк. проф. СТОЯН ПЕТКОВ ГАТЕВ, дмн**

На 27 ноември 2013 г. почина проф. д-р Стоян П. Гатев, дмн – един от доайените на физикалната и рехабилитационната медицина у нас.

Проф. Гатев е роден на 13 април 1926 г. в с. Горна Малина, Софийско. Започва службата си в Българската армия като курсант във Висшето народно военно училище „Васил Левски“. Завършва медицина в София през 1952 г. като стипендиант на Министерството на отбраната. Специализира физиотерапия през 1966 г. и ОТМС през 1963 г.

Повече от 45 години работи под знамената на Българската армия. Активната му дейност, включваща развитието на физикалната медицина у нас, е високо оценена. Той е носител на званието „Почетен изобретател“ и ордени „Червено знаме“ и „9 септември 1944“ - I степен с мечове. Носител е на почетна офицерска карта „От признателна България“ във връзка със 100 години от провъзгласяването на независимостта на България.

Има над 200 научни публикации, монографии и съобщения, посветени на физикалната терапия, рехабилитацията и балнеолечението. Има признато едно изобретение и 24 рационализации. Особено ценни ще останат пионерските трудове на проф. Гатев върху финската сауна, хелий-неоновата лазертерапия и фонофоретичното приложение на редица медикаменти. Внедрява и обогатява българската физиотерапевтична практика с екстензионс вибратора, динамичната термостимулация и транссапфирната инфрачервена апликация, като участва в създаването на българските аналози на тези апарати, използвани и до днес. С това нарежда Висшия военномедицински институт сред най-значимите тогава звена в страната за развитието на специалността.

От 1991 г. до 2004 г. е главен редактор на „Физикална, курортна и рехабилитационна медицина“ – орган на Републиканското научно дружество по курортология, физиотерапия и рехабилитация, което през 2005 г. прекратява съществуването си и фактически преминава в настоящата Асоциация по физикална медицина и рехабилитация. До последните си дни беше председател на научно жури за присъждане на научно-образователната степен „доктор“.

Със сигурност проф. Стоян Гатев, дмн, ще остане в паметта ни и историята на българската физикална и рехабилитационна медицина!

ПОКЛОН ПРЕД ПАМЕТТА НА ЕДНА ОТ ЕМБЛЕМАТИЧНИТЕ ФИГУРИ В БЪЛГАРСКАТА ФИЗИОТЕРАПИЯ, КУРОРТОЛОГИЯ И РЕХАБИЛИТАЦИЯ!

Материалът е подготвен от д-р Л. Веселинова, д.м., секретар на Редакцияния съвет.

РЕДАКЦИОННИ

ИНФОРМАЦИЯ ЗА АБОНАТИТЕ

Списание „Физикална медицина, Рехабилитация, Здраве“ е собственост на Асоциацията по физикална медицина и рехабилитация /АФМР/ и неин официален орган. Списание то се издава в четири книжки годишно.

АФМР е регистрирана по ЗЮЛНЦ през 2001 г. с фирмено дело № 4298, със седалище и адрес – бул. „Овча купел“ 2 – в, София 1618. Подробности по права и задължения на членовете може да намерите на [www: bgsprm.com](http://www.bgsprm.com).

АФМР е член на Европейската асоциация по физикална и рехабилитационна медицина от 2005 г. /European Society of Physical and Rehabilitation Medicine/ - www.bgesprm.net.

АБОНАМЕНТ ЗА СПИСАНИЕТО

Цената на абонамента включва отпечатване на списанието и доставката му до посочения от абоната адрес.

АБОНАМЕНТ ЗА ЧЛЕНОВЕТЕ НА АФМР

Всички редовни членове на АФМР получават това списание като част от годишния им членски внос.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ АВТОРИТЕ

- Текстовете и таблиците се предават в електронен носител или в електронно писмо на български език, изработени с текстообработваща програма Word /версии 97 – 2003/. Фигурите се предават във формат pdf, eps, tif или jpg. Освен вмъкнати в електронния текст, фигурите трябва да се предоставят и като отделни файлове. Обемът на статията не трябва да надвишава 12 стандартни машинописни страници /до 30 реда, 60-66 знака, формат А-4/.
- Имената на авторите се изписват под заглавието, а под тях се отразява местоработата им.
- Структурата на всяка оригинална статия задължително включва следните шест раздела: увод, цел, материал и методи, резултати, обсъждане и заключение /изводи/.
- Библиографията се подрежда по азбучен ред на фамилията на първия автор, източниците на кирилица предхождат тези на латиница. Изписването на всеки източник да бъде на нов ред с арабска номерация.
- Желателно е библиографията да съдържа до 20 литературни източници. Имената на авторите се цитират на оригинален език.
- Библиографските данни се структурират по следния начин:
  - Цитат на статия: автор, заглавие на статията, заглавие на списанието /съкратено по Index medicus/, година, том, страница /от-до/.
  - Цитат на книга: автор, заглавие на книгата, издателство, местоиздаване, година на издаване.
  - Цитат на сборник: автор, заглавие на сборника, заглавие на главата, издателство, местоиздаване, година на издаване, страници /от-до/.
- Ако авторите в библиографията са до трима, се изписват с фамилията, последвани от инициалите им. Когато авторите са повече от трима, след името на третия се пише: съавт. /на латиница – et al./.
- В края на текстовия файл задължително се отбелязва адрес за кореспонденция, съдържащ име на един от авторите, телефони, факс.
- Оригиначните статии се рецензират преди да бъдат приети за публикация.
- Електронните носители не се връщат на авторите.
- Всяка статия и всеки литературен обзор са придружени от резюме в обем от 15 реда, в което се посочват: цел и обект на изследването, основни данни за методиката, резултати и изводи, както и ключови думи.
- На английски се превеждат заглавието, резюмето, ключовите думи, а имената на авторите се транскрибират.
- Илюстративният материал /таблицы, фигури, схеми, снимки/ се представя със съответни заглавия и легенда на български език.

ПРАВО И ОТГОВОРНОСТ

Собственикът, главният редактор, редакционният съвет и редакционната колегия /редакторите/ не носят отговорност за грешки или проблеми, възникнали при ползване на информацията, съдържаща се в списанието; изказаните мнения и становища в списанието не винаги отразяват тези на собственика и редакторите; публикуването на реклами не представлява някакво одобрение и подкрепа на рекламираните продукти от собственика и редакторите.

Адрес за кореспонденция: JOURNAL@BGSPRM.COM, GSM 0888 712 670

